

kalde Bibellæsning. Der siges i denne Forordnings § 6: „at ikke Kvinder uden deres Mænds, Børn uden deres Forældres, Tjenestefolk uden deres Huusbonders Tilslidelse maae gaae dertil, paa det at ei . . . Noget skal forsummes i Næring, Huusgjerning, Tilsyn og Huusbonders Tjeneste.“ Man stiller altsaa Kvinder, Børn og Tjenestehyende uden Videre i samme Klasse, og der er ikke Spørgsmaal om Kvindens aandelige Nøvelse, om hendes Trang og Lyft til at komme i Forbindelse med Præsten ved Bibellæsning. Nei, Mandens Huusholdning og Næringens Pasning er det, der skal sørges for, og om hun har Interesse for at gaae til Bibellæsning, derom er der slet ikke Tale; Nei, Børn og Tjenestehyende er det, som Kvinden der stilles i Klasse med. Det forekommer mig derfor, at, naar vi tage disse Forhold under Overveelse, og naar vi hensee til, at Kvinden har ventet i 130 Aar paa at faae en bedre Stilling, en noget andet Stilling end Børnets og Tyendets, saa kunde det maaffee være rimeligt, om Overveelsestiden var forbi, og vi skrede til Handling. I alt Fald forekommer det mig, at nu, da vi begynde den ny Række af Love, bør vi strax sætte os paa det Standpunkt, at vi ville give Andre de samme Goder, som vi fordre for os selv. — Jeg skal endnu nævne et Moment, som mulig kunde have nogen Betydning. Vi vedtog i 1868 her en Lov om Valgmenigheder, som udkom den 15de Mai samme Aar, og deri staaer der, „et Antal af i det Mindste 20 Familiefædre eller Enker og andre Personer med Huusstand“. Det er vistnok efter Ordene i denne Lov, hvis Behandling vil være i de Herrers Grindring, klart, at under „andre Personer med Huusstand“ maae Kvinder med egen Huusstand ogsaa gaae ind; der er Intet i Loven, som beviser det Modsatte. Forhandlingerne bleve, som de Herrer ville erindre, førte under ganske særegne Forhold, og Lovens rene Ord udelukke paa ingen Maade Kvinden. Nu har det stadig været Lovgivningens Formaal at ordne Forholdet saaledes, at Ingen skulde ønske at træde ud af Forbindelse med den officielle Folketirke, og det forekommer mig derfor at være en egen Ting at ville sigte til Kvinderne: Naar I ikke

træde ud af Sogneforbindelsen, kunne I ikke faae Eders Dnsse opfyldt, at faae Indflydelse paa Valget af Eders Præst, thi i den officielle Folketirke taales Kvindestanden paa ingen Maade. — Jeg vil altsaa bede de Herrer vel at overveie, om det dog ikke vilde være en sfrigende Ubillighed mod Kvinden, i det Diebliff, da man begynder en Række Reformer, at standse ved det første Skridt paa Veien og lade en berettiget Deel af Samfundet blive udenfor, fordi den ikke stedes til Thinge og kan stemme for, at den skal have sine Rettigheder fyldestgjorte ligesaavel som Andre.

Madvig: Den ærede Taler, som sidst havde Ordet, misundte mig, synes jeg, paa en Maade den No, hvormed jeg havde talt om dette Spørgsmaal forrige Gang. Jeg skal beholde denne No, og han kan da vedblive at misunde mig den; jeg vil slet ikke bringes i Affect hverken af Spørgsmaalet selv eller af den kraftige Tiltale. Jeg vil blive staaende paa det Standpunkt, hvorpaa Lovudkastet staaer, og jeg vil ønske, at de ærede Medlemmer, der have stillet et modsat Forslag, og som selv igjennem den ærede Landssthingsmand, der talte for det, have erklæret, at de egentlig have stillet det ikke for deres egen Skyld, men kun fordi det modsatte Forslag var kommet frem, endvidere vilde erklære, at de ville frafalde det, hvis det modsatte Forslag falder bort; thi jeg troer, at de ville have svækket det sidstnævnte Forslag endeel, naar de sigte, at de heller ikke ville, hvad jeg med et laut Udtryk vil kalde, føre deres Rigt igjennem. Det vilde da maaffee paa et senere Stadium vise sig, om det skulde blive nødvendigt igjen at optage dette Spørgsmaal. — Naar nu den ærede sidste Taler sagde, at han ikke begreb den No, hvormed jeg tog dette Spørgsmaal, og talte stærkt om, at vi her misbrugte vor Magt, gjorde vor Villie gjældende og ikke toge Hensyn til de Dnsfer, der vare tilstede hos Kvinderne, saa vil jeg gjøre den ærede Rigtsgsmand opmærksom paa, at jeg virkelig ikke har mærket Noget til saadanne Dnsfer. Jeg vil ingenlunde nægte, at der kan være enkelte Kvinder, der ønske at kunne faae den her omtalte Berettigelse; men jeg har ikke